

Målnummer:	UM20133-18	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2019-12-09		
Rubrik:	Framsteg som en doktorand har gjort utomlands i sina studier har beaktats vid prövningen om han ska beviljas förlängt uppehållstillstånd. Vid en helhetsbedömning av samtliga omständigheter har det framstått som oproportionerligt att inte bevilja uppehållstillstånd.		
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none">• 5 kap. 10 § och 19 § utlänningslagen (2005:716)• 4 kap. 5 § utlänningsförordningen (2006:97)		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• MIG 2009:5		

REFERAT

MI har sedan augusti 2014 beviljats uppehållstillstånd för ett år i taget för studier som doktorand vid Karolinska institutet. Under giltighetstiden för det sista av dessa uppehållstillstånd vistades han med undantag för några dagar i USA. I maj 2017 ansökte han om förlängt uppehållstillstånd för doktorandstudier.

Migrationsverket beslutade i januari 2018 att avslå MI:s ansökan och att utvisa honom. Som skäl för beslutet angavs bl.a. följande. MI har varit utrest från Sverige under nästan hela sin föregående tillståndstid. Det studieresultat som MI har uppnått utomlands under den föregående tillståndspanen kan inte beaktas vid bedömningen av om han har gjort godtagbara framsteg i studierna. Han har därmed inte visat att han har gjort några godtagbara framsteg i studierna.

MI överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (2018-11-12 ordförande Borg), som avslog överklagandet med i huvudsak samma motivering som Migrationsverket.

MI överklagade domen och yrkade att han skulle beviljas förlängt uppehållstillstånd som doktorand och anförde bl.a. följande. Bortsett från vistelsen i USA har han befunnit sig i Sverige sedan 2014 då han rekryterades som doktorand och beviljades sitt första uppehållstillstånd. Av de handlingar han då gav in framgick att delar av forskningsprojektet skulle genomföras vid New York Medical College i USA under ledning av hans bihandledare. Vistelsen där kom att bli mer omfattande än planerat, dels på grund av nya amerikanska inresebestämmelser, dels eftersom de möss som skickats från Karolinska institutet inte avlade på ett effektivt sätt. Tiden i USA var en framgångsrik period i avhandlingsarbetet vilket tillstyrks av de intyg han har lämnat in från bl.a. handledare och bihandledare.

Migrationsverket ansåg att överklagandet skulle avslås och anförde bl.a. följande. Vid prövningen av om förlängt uppehållstillstånd för studier kan beviljas är det den senaste tillståndstiden som ska beaktas (MIG 2009:5). En grundförutsättning för att beviljas uppehållstillstånd för studier är att sökanden har för avsikt att studera i Sverige. Studierna ska fordra utlännings närvaro här i landet. Det är också en allmän princip för att beviljas uppehållstillstånd i Sverige att utlänningen har för avsikt att vistas här under den sökta tillståndstiden.

Vilken omfattning av utlandsstudier som kan accepteras är en bedömning i det enskilda fallet och hänsyn bör kunna tas till omständigheter som utlänningen inte har kunnat påverka, t.ex. att en utlandsvistelse fördröjs på grund av godtagbara skäl av olika karaktär. Utgångspunkten ska dock vara att huvuddelen av studierna ska bedrivas i Sverige och att eventuella utlandsstudier enbart får utgöra en marginell del.

MI har under den senaste tillståndperioden enbart vistats i Sverige ett fåtal dagar. Han har, visserligen på grund av inte helt förutsebara omständigheter, medvetet valt att förlänga vistelsetiden i USA. Han hade alltså inte för avsikt att bedriva studier i Sverige och studierna har inte fordrat hans närvaro här. Förutsättningarna för uppehållstillståndet har alltså inte varit uppfyllda vilket innebär att det funnits skäl att återkalla uppehållstillståndet om Migrationsverket haft kännedom om de faktiska omständigheterna (se 7 kap. 7 a § utlänningslagen). Förlängt uppehållstillstånd kan redan på den grunden inte beviljas.

Migrationsverket ifrågasätter inte att MI har gjort framsteg i sina studier under den tid han har bedrivit forskning i USA. Dessa framsteg kan emellertid inte beaktas eftersom de inte bedrivits eller fordrat hans närvaro i Sverige.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2019-12-09, Rolén, Benson och van der Stad, referent / föredragande Wåhlin), yttrade:

1. Vad målet gäller

Frågan i målet är om och i så fall under vilka omständigheter en doktorand kan beviljas fortsatt uppehållstillstånd för studier när studierna under föregående tillståndperiod har bedrivits utomlands.

2. Gällande rätt m.m.

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas en utlänning som önskar vistas här i landet för bl.a. studier (5 kap. 10 § utlänningslagen [2005:716]).

En ansökan om uppehållstillstånd som avser förlängning av en tidsbegränsad vistelse här i landet får bifallas trots att utlänningen vistas i Sverige, om det finns vägande skäl för förlängning av vistelsetiden (5 kap. 19 § utlänningslagen).

En förutsättning för förlängning av uppehållstillstånd för studier är att den studerande gör godtagbara framsteg i sina studier (4 kap. 5 § andra stycket utlänningsförordningen [2006:97]).

Migrationsöverdomstolen har i MIG 2009:5 uttalat att vid bedömningen av om det föreligger vägande skäl i enlighet med 5 kap. 19 § utlänningslagen att bevilja högskolestudenter förlängt uppehållstillstånd för studier, ska bl.a. beaktas om kriterierna i 4 kap. 5 § utlänningsförordningen är uppfyllda. Domstolen uttalade vidare att det är de högskolepoäng som uppnåtts under tiden för det senaste uppehållstillståndet som ska ligga till grund för bedömningen av om studenten har gjort godtagbara framsteg i sina studier.

Genom lagstiftning som träder i kraft den 1 januari 2020 genomförs direktiv (EU) 2016/801 om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete [omarbetning] (student- och forskardirektivet).

Beslut att avslå en ansökan om förlängning av ett tillstånd ska enligt artikel 21.7 i direktivet fattas med beaktande av de särskilda omständigheterna i fallet och med respekt för proportionalitetsprincipen.

3. Migrationsöverdomstolens bedömning

MI beviljades i augusti 2014 ett tidsbegränsat uppehållstillstånd i syfte att bedriva studier som doktorand vid Karolinska institutet. Han har därefter beviljats fortsatt tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier vid två tillfällen. Under den senaste tillståndsperioden har MI, med undantag för några få dagar, varit utrest ur Sverige. Det är i målet ostridigt att han under denna period, inom ramen för sin doktorandtjänst, bedrivit forskning i USA för Karolinska institutets räkning. Migrationsverket har inte ifrågasatt att vistelsetiden i USA har blivit längre än vad som var planerat. Något annat har inte framkommit än att vistelsetiden i USA har förärläts av omständigheter som MI inte har haft någon kontroll över.

När det gäller högskolestudenter har, som redan angetts, Migrationsöverdomstolen uttalat att det är de högskolepoäng som uppnåtts under tiden för det senaste uppehållstillståndet som ska ligga till grund för bedömningen av om studenten gjort godtagbara framsteg i sina studier (MIG 2009:5). När det, som i detta fall, rör sig om en studerande på forskarnivå bör det enligt Migrationsöverdomstolen i stället krävas att studierna går planenligt, dvs. att doktoranden följer sin individuella studieplan. Forskningen som MI har bedrivit i USA har skett i enlighet med hans individuella studieplan. Såväl hans handledare som bihandledare har intygat att han gjort godtagbara framsteg i förhållande till sin studieplan. Studierna har alltså fortlöpt planenligt och Migrationsöverdomstolen anser därför att MI har gjort godtagbara framsteg i sina studier under den föregående tillståndsperioden.

Migrationsverket har emellertid anfört att de framsteg MI har gjort inte kan beaktas eftersom studierna under den föregående tillståndsperioden inte har bedrivits eller fordrat hans närvaro i Sverige. Dessa omständigheter rör i första hand frågan om det beviljade uppehållstillståndet hade kunnat återkallas. En återkallelse med stöd av den i så fall tillämpliga bestämmelsen i 7 kap. 7 a § utlänningslagen hade dock inte varit obligatorisk. Det förhållandet att MI uppnått godtagbara framsteg i sina studier utomlands kan därför inte ensamt ges en helt avgörande betydelse vid prövningen av om förlängt uppehållstillstånd ska beviljas (jfr MIG 2017:18). I stället ska en helhetsbedömning av samtliga omständigheter göras och bedömningen måste ske med beaktande av proportionalitetsprincipen. Vid en sådan bedömning beaktar Migrationsöverdomstolen följande. Det har redan av doktorandtjänstens utlysning framgått att forskning i viss omfattning skulle komma att bedrivas i USA. Den tid som MI har tillbringat i USA utgör knappt en fjärdedel av hans samlade utbildningstid. Han har både dessförinnan och därefter genomfört sina studier och sin forskning i Sverige. Med hänsyn till att MI inte har haft någon kontroll över de omständigheter som förlängde vistelsen i USA kan han inte heller lastas för att denna blev längre än vad som inledningsvis var planerat. Vid tidpunkten för underinstansernas avgöranden var MI nära disputation. Det har inte ifrågasatts att MI haft för avsikt att vistas i Sverige och bedriva studier här under den tid som hans senaste ansökan om uppehållstillstånd avser.

Mot denna bakgrund framstår ett avslag på MI:s ansökan inte som rimligt i förhållande till de olägenheter som ett sådant beslut skulle medföra för honom. Han skulle därför ha beviljats det sökta uppehållstillståndet och inte ha utvisats. Den period för vilken MI har ansökt om uppehållstillstånd har numera passerat. Målet ska därför skrivas av i den del det avser frågan om uppehållstillstånd och utvisningsbeslutet ska upphävas.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen upphäver beslutet om utvisning och avskriver målet i övrigt.

Sökord:

Litteratur:
